

เรื่องน่ารู้จากศรีลังกา

อาหารสมอง : วีรกร ตรีเศศ

ปีที่ 29 ฉบับที่ 1493

วันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2552

หน้า 45

ผมได้ไปดูงานการบริหารมูลนิธิสังเคราะห์เด็กยากจนแห่งหนึ่งที่ศรีลังกาเมื่อเร็วๆ นี้ ได้รู้เห็นหลายเรื่องที่แปลกจึงขอนำมาเล่าสู่กันฟังครับ

ในเบื้องต้นศรีลังกาที่มีประชากรประมาณ 21-22 ล้านคน อยู่บนเกาะซึ่งมีน้อยกว่าบ้านเราประมาณ 7-8 เท่า มีชื่อมาจากกรุง “ลังกา” ดังปรากฏอยู่ในมหาภารตะและรามเกียรติ์ (เดิมคำว่า “ศรี” เข้าไปข้างหน้า)

ศรีลังกาตั้งอยู่ท่าตอนใต้ของอินเดีย อยู่ในเส้นทางเดินเรือระหว่างเอเชียตะวันตกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงมีความสำคัญมานานกว่า 2 พันปี เคยเป็นเมืองขึ้นของโปรตุเกสและเนเธอร์แลนด์ตอนต้นศตวรรษที่ 16 และกลายเป็นเมืองขึ้นอังกฤษใน ค.ศ.1815 และเป็นประเทศอิสระในปี ค.ศ.1948 เดิมชื่อ “ซีลอน” และเปลี่ยนเป็น “ศรีลังกา” ใน ค.ศ.1972

เมื่อพูดถึงศรีลังกาในปัจจุบัน ก็ต้องพูดถึงสงครามกลางเมืองระหว่างชาวสิงหล (คนพื้นเมืองซึ่งผิวพรรณค่อนข้างดำ) ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 70-75 ของประชากรทั้งหมดและนับถือศาสนาพุทธกับชาวทมิฬซึ่งนับถือศาสนาฮินดู (บางส่วนเป็นคนพื้นเมืองแต่ดั้งเดิมบางส่วนอพยพเมื่อ 100 กว่าปีที่ผ่านมาจากอินเดียรัฐ Tamil Nadu ซึ่งอยู่ทางออกไปทางเหนือโดยมีช่องแคบเพียง 37 กิโลเมตร) ซึ่งมีสัดส่วนประชากรประมาณร้อยละ 20

สงครามเริ่มเมื่อกลุ่มทมิฬนำโดย Velupillai Prabhakaran จัดตั้งกลุ่ม LTTE หรือ Eelam หรือ Tamil Tigers ขึ้นในปี 1976 เพื่อสู้รบกับรัฐบาลศรีลังกาโดยมีเป้าหมายแบ่งแยกดินแดนทางตอนเหนือและตะวันออกขึ้นเป็นประเทศใหม่ของชาวทมิฬเอง

การอยู่ร่วมกันอย่างสันติและกระทบกระทั่งไม่ชอบกันระหว่างสิงหลและทมิฬมีมานานนับพันปี ทมิฬอยู่ทางเหนือและตะวันออกจำนวนมาก และมักมีฐานะดีกว่าสิงหลเพราะค้าขายเก่งกว่า ในช่วงระหว่างเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ อังกฤษเอาใจทมิฬเป็นพิเศษจนสิงหลไม่พอใจ เมื่อเป็นประเทศขึ้นทมิฬจึงถูกสิงหล “ถูกขี่” จนระเบิดขึ้นมาเป็นชาตินิยมทมิฬ

กลุ่ม Tigers นี้ใช้ความรุนแรงสุดๆ ตลอด 33 ปีที่ผ่านมา มีพลพรรคติดอาวุธประมาณ 7,000-15,000 คน และทุกคนจะแขวนหลอดไซยาไนด์ไว้รอบคอเพื่อฆ่าตัวตายหากถูกจับได้ Tigers ได้ริเริ่ม Human Bomb ขึ้นเป็นครั้งแรกในโลกคือแขวนระเบิดไว้รอบคอผู้ยอมตายและพุ่งเข้าหาเป้าหมายพร้อมกับกดระเบิด (สถิติคือกระทำทั้งหมดประมาณ 200 ครั้ง) ซึ่งต่อมากลุ่มผู้ก่อการร้ายไม่ว่าในตะวันออกกลางโดยเฉพาะอิรักหรือที่อื่นๆ ได้เลียนแบบกันอย่างกว้างขวาง

สงครามกลางเมืองทำให้คนตายไปแล้วเหยียบหมื่นๆ คน ผลงานสำคัญของ Tigers ในเรื่อง Human Bomb ก็คือ Rajiv Gandhi อดีตนายกรัฐมนตรีอินเดียในปี 1991 และประธานาธิบดีศรีลังกาเองคือนาย Ranasinghe Premadasa ในปี 1993

ผลงานอื่นๆ ก็คือกาพยายามฆ่าประธานาธิบดีหญิง Chandrika Kumaratunga ในปี 1999 ซึ่งรอดชีวิตได้อย่างหวุดหวิด แต่ที่ไม่รอดก็คือ ส.ส. 2 คน (เป็น ส.ส. ทมิฬ 1 คน) และรัฐมนตรี 4 คน (2 คน คือรัฐมนตรีต่างประเทศและอุตสาหกรรม)

กลุ่ม Tigers เคยยึดพื้นที่ทางเหนือและบางส่วนของตะวันออกไว้ได้นานพอควร แต่บัดนี้เริ่มสูญเสียพื้นที่ลงไปมากจนรัฐบาลประกาศว่าใกล้ถึงจุดจบแล้ว ระหว่างที่ผมอยู่ในศรีลังกาหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ ทุกวัน พูดถึงแต่เรื่อง Tigers กำลังจะแพ้

ที่ประหลาดอย่างหนึ่งก็คือ ถึงแม้ผมไปที่นั่นด้วยความหวาดเสียวพอควร แต่อุ่นใจว่าโคลัมโบเมืองหลวงและบริเวณภาคใต้ที่ใกล้เมืองนั้นปัจจุบันไม่มีปัญหาใดเลย

แถบทางใต้ที่ไปดูงานนั้นเจียบสงบมาหลายปีไม่มีทั้งการฆ่าฟันและ **Human Bomb** ด้านตรวจสอบก็ไม่เข้มงวด วันหนึ่งผมนั่งรถผ่านเมืองที่ชื่อว่า **Matara** ซึ่งเป็นเมืองใหญ่ชายทะเลโดยไม่กลัวอะไรเลย แต่หลังจากที่ผ่านไปไม่ถึง **12** ชั่วโมง **Human Bomb** ก็เกิดขึ้นที่เมืองนี้ รัฐมนตรีบาดเจ็บหนัก **1** คน อีกคนรอดตาย อดีตผู้ว่าการของจังหวัดเสียชีวิต รวมกับคนอื่นอีก **4** คน บาดเจ็บ **40** คน เหตุการณ์ครั้งนี้เป็น **Human Bomb** ในภาคใต้ครั้งแรกหลังจากที่ไม่เคยเกิดมาหลายปีแล้ว

ศรีลังกาเป็นสังคมที่หลากหลายชาติพันธุ์ นอกจาก **2** กลุ่มใหญ่แล้วยังมีชนกลุ่มน้อยนับถือศาสนาอิสลาม คริสเตียน นอกจากนี้ มีลูกผสมระหว่างพวกสืบเชื้อสายมาจากแขกมัวร์ (จากแอฟริกาโดยอาหรับนำเข้ามาเมื่อหลายร้อยปีก่อน) มาเลย์ ทมิฬ สิงหล ฯลฯ

ผมไป **2-3** โรงเรียนเห็นนักเรียนชั้นประถมประมาณ **300-600** คน ซึ่งมีหน้าตาและผิวพรรณหลากหลายกว่าเด็กไทย มีตั้งแต่หน้าตาไปทางอินเดีย ผิวคล้ำมากและน้อยต่างกันไป หน้าตาไปทางคนไทยหรือฟิลิปปินส์ก็มี เข้าใจว่าสิงหลแท้ๆ คงจะมีไม่มากในปัจจุบันเพราะแต่งงานกันคละไปหมดในหลายปีที่ผ่านมา

อย่างไรก็ดี เกือบทั้งหมดเป็นชาวพุทธ ที่โรงเรียนแห่งหนึ่งเด็กทั้งหมดสวมดมนต์พร้อมกันซึ่งผมฟังบทสวดรู้เรื่องทั้งหมด เพราะสวดเหมือนเราทุกอย่างเพียงแต่ออกเสียงแตกต่างออกไปบ้าง โดยเริ่ม “นะโมตัสสะ” ตามด้วย “อรัง สัมมา” และจบด้วย “ปาณาติปาตา...” และเมื่อร้องเพลงชาติ เนื้อร้องตอนหนึ่งก็คือ “นะโม นะโม นะโม มาตา” (มาตาคือมารดา)

ราชการและโรงเรียนในศรีลังกาจะหยุดวันพระแถมเพิ่มเติมจากวันหยุดเสาร์และอาทิตย์อีกเดือนละ **2** วัน เพื่อให้ปฏิบัติศาสนกิจ ผมเห็นเด็กและผู้ใหญ่ใส่ชุดขาวไปทำบุญที่วัดกันจำนวนมาก เขาบอกว่าไปถวายของพระสวดมนต์ และนั่งสมาธิ มีคนบอกว่า พระศรีลังกาไม่ออกมาบิณฑบาต ฉันที่วัดโดยชาวบ้านไปปรุงอาหารให้

สิ่งที่แปลกกว่าบ้านเราอย่างหนึ่งก็คือ ศรีลังกามีพรรคการเมืองที่มีพระเป็นหัวหน้าพรรคและกลุ่มพระเป็นผู้ก่อตั้งขึ้นอย่างถูกกฎหมายตั้งแต่ปี **2004** โดยมีจุดมุ่งหมายคือจรรโลงพระพุทธศาสนาและความเป็นชาตินิยมของสิงหล

พรรคนี้มีชื่อว่า **Jathika Hela Urumaya (JHU)** ในการเลือกตั้งปี **2005** พระได้เป็น ส.ส. **9** คน คนศรีลังกา

ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยที่พระลงมาเล่นการเมือง แต่ไม่รู้จะหยุดอย่างไรเพราะรัฐธรรมนูญไม่ได้ห้ามไว้ เมื่อลงเล่นการเมืองก็โดนโจมตี คำว่า จนกระทั่งถูก ส.ส.ฆราวาสข่มขู่ในสภาที่มี หลังจากตั้งพรรคได้ **1** ปี พระผู้ก่อตั้งหลายคนบอกว่าคิดผิดที่มาตั้งพรรคการเมืองแต่ก็ไม่ได้ลาออกจาก ส.ส.

เพื่อนศรีลังกาบอกว่า การมีพรรคของพระเช่นนี้ทำให้ความเคารพนับถือพระในประเทศเสื่อมลง ปัจจุบันมีความพยายามที่จะออกกฎหมายห้ามพระลงสมัครรับเลือกตั้งหรือเล่นการเมือง ประชาชนเห็นการขัดแย้งในหมู่พระ ส.ส. จากพรรคเดียวกันโดยส่วนหนึ่งสนับสนุนรัฐบาลและอีกส่วนหนึ่งสนับสนุนฝ่ายค้าน (ฟังดูคั่งจั่ง) อีกทั้งพระสงฆ์ก็ทะเลาะกับฆราวาสที่มาร่วมพรรคจนมีการสาวไส้กันให้สาธารณชนเอือมระอา

สิ่งแปลกอีกอย่างหนึ่งก็คือ คนศรีลังกานิยมกินมะพร้าวสีเหลืองส้ม (ที่บ้านเราเรียกว่า มะพร้าวหุ้มสีหรือมะพร้าวไฟ) เท่านั้น โดยเรียกว่า **King Coconut** สิ่งที่เราเห็นว่าเข้าท่ามากอย่างหนึ่งก็คือ ใช้สาเกต้มแทนมันฝรั่งใส่แกงแบบมัสมั่นซึ่งอร่อยไปอีกอย่างหนึ่ง บ้านเราใช้สาเกกันน้อยไป ใช้กันเฉพาะเอามาเชื่อมเท่านั้น น่าจะคิดใช้ประโยชน์จากสาเกมากกว่านี้ในอาหารคาว

บทเรียนจากศรีลังกาก็คือความสงบสมานฉันท์ของคนในชาตินั้นสำคัญยิ่ง ความขัดแย้งของคนศรีลังกาทำให้ประเทศที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยว เกษตร และอุตสาหกรรมสูงได้หยุดชะงักอยู่กับที่ไปนับสิบปี ●

เครื่องเคียงอาหารสมอง

เรื่องที่หนึ่ง ตอนเป็นแฟนกัน อะไรมันก็ดีอย่างนี้

ชายหนุ่ม : บ้านคุณอยู่ไกล ซอยเปลี่ยว อันตราย ให้ผมไปส่งดีกว่า

หญิงสาว : ซอยมันแคบ กลับรถลำบากนะคะ

ชายหนุ่ม : ไม่เป็นไรครับ ผมคอยหลังผ่านตลอดออกได้
เมื่อแต่งงานกันผ่านไป **5** ปี...อะไรอย่างนี้ก็เกิดขึ้น

ภรรยา : พี่กลับเถอะดึกมากแล้ว

สามี : จะคุยกับเพื่อน กลับไปก่อนซิ

ภรรยา : ซอยมันเปลี่ยว อันตรายนะพี่

สามี : กลับประจำ ไม่มีอะไรหรอก

ภรรยา : ชันกลัวถูกข่มขืน

สามี : ไม่หรอกน่า...เดี๋ยวนี้โจรมันฉลาด...มันรู้จักเลือก

เรื่องที่สอง สามีนอนดูทีวีอยู่ ภรรยาเข้ามาขอร้อง
“ซ่อมไฟทางเดินให้หน่อยสิ มันเสียมาหลายวันแล้ว”

“ซ่อมไฟเธอ” สามิโมโท

“ฉันไม่ได้ทำงานเจเนรัลอิเล็กทรอนิกส์นะ ดูที่หน้าผากฉันมี
อักษร จีดี สลักไว้หรือเปล่า”

“ฉันซ่อมประตูดูเ็นให้หน่อยนะ” ภรรยาขอต่อ

“ซ่อมดูเ็น?” สามิฉุน “ไม่ได้ทำงานเวิลด์พูลนะ ดู
หน้าผากฉันมีอักษรสลักไว้หรือเปล่า”

“คะ อย่างน้อยช่วยดูบันไดให้หน่อยได้ไหม รู้สึกมันจะพัง
แล้วนะ”

“ซ่อมบันได” สามิโมโทสวด “ฉันไม่ใช่พนักงานรับซ่อม
บ้านนะ ดูซิมีเครื่องหมายพนักงานอยู่ตรงไหน”

สามิปีงปีงออกจากบ้านไป เขาไปดื่มเหล้าดับอารมณ์อยู่
สักพักก็รู้สึกตัวว่าเขาพูดรุนแรงไป เขาตัดสินใจกลับบ้าน
มาซ่อมของใช้ให้ภรรยา

เมื่อกลับเข้าบ้าน เขาเห็นไฟทางเดินส่องสว่างดี ประตูดูเ็นก็ซ่อมเป็นปกติ บันไดก็ซ่อมเสร็จ เขาจึงถามภรรยา
“ที่รัก นี่เธอซ่อมมันยังงัย”

“พอคุณออกจากบ้านไป ฉันก็นั่งร้องไห้อยู่ที่หน้าบ้าน มี
ผู้ชายคนหนึ่งผ่านมาถาม ฉันเลยเล่าให้ฟัง เขาอาสาว่า
จะซ่อมให้ โดยขอนอนกับฉันหรือไม่ก็ทำคุณก็ให้เขา”

“เธอ แล้วเธอทำคุณก็อะไรให้เขาละ” สามิถาม

“นี่คุณ” ภรรยาพูดและยิ้มไปด้วยอย่างมีเลศนัย

“ดูหน้าผากฉันสิ ถ้าฉันทำคุณก็ให้ก็ต้องมีอักษร **S&P** อยู่
นะสิ”

[น้ำจิ้มอาหารสมอง](#)

You never know what is enough unless you
know what is more than enough.
(William Blake)

คุณไม่มีวันรู้ว่าความพอคืออะไร นอกเสียจากรู้ว่าอะไรที่
เกินความพอ